

mostra s'han emprat mètodes autodescriptius tant de resposta oberta, com de resposta semioberta i tancada.

5.2 DESCRIPCIÓ DE LA MOSTRA

5.2.1 Dades personals i familiars:

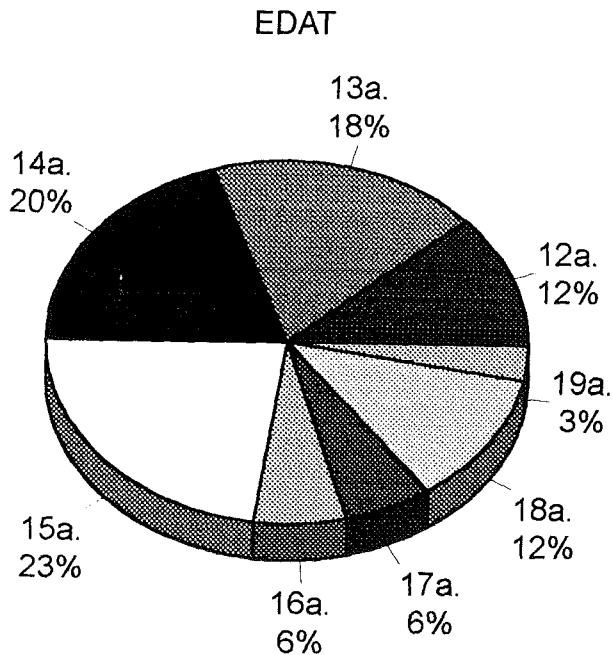
La mostra objecte d'estudi està formada per 34 deficients auditius (14 nois i 20 noies) que realitzen estudis de 2° Cicle d'E.G.B., Ensenyament Secundari Obligatori, o F.P. en centres de Barcelona, Sabadell i Girona. Tots ells compleixen les següents característiques:

- tenir una pèrdua auditiva profunda o severa prelocutiva;
- edat compresa ente 12 i 19 anys;
- escolarització en règim d'integració amb oients;
- no patir cap altre deficiència associada.

A continuació es presenten les dades de cada subjecte de la mostra en relació a l'edat, el gènere i la pèrdua auditiva:

SUBJ	EDAT	SEXE	O.D	O.E	P.A
1	12	M	79	85	S
2	12	F	77	85	S
3	12	M	105	107	P
4	13	M	84	87	S
5	13	M	88	93	S
6	13	F	106	95	P
7	13	M	99	100	P
8	13	F	98	95	P
9	14	F	72	90	S
10	14	F	98	113	P
11	14	F	107	105	P
12	14	M	100	89	P
13	15	F	72	93	S
14	15	F	100	100	P
15	15	F	120	120	P
16	15	F	92	95	P
17	15	F	112	112	P
18	16	F	100	83	S
19	18	M	70	70	S
20	18	F	90	85	S
21	12	F	113	103	P
22	13	F	100	102	P
23	14	M	70	101	S
24	14	M	100	103	P
25	14	F	110	105	P
26	15	M	90	85	S
27	15	F	103	102	P
28	15	F	106	105	P
29	16	F	116	115	P
30	17	M	70	75	S
31	17	M	98	108	P
32	18	F	88	92	S
33	18	M	102	100	P
34	19	M	85	90	S

Tal com es pot observar en el quadre, un 59% de la mostra té un grau de pèrdua auditiva profunda i un 41% severa. Curiosament, aquests percentatges coincideixen amb la distribució de subjectes de gènere femení (59%) i masculí (41%). D'altra banda, la mitjana d'edat dels adolescents sords de la mostra és de 14,7 anys:

Les dades en relació al seu entorn social i familiar, i les condicions educatives han estat recollides a partir d'un qüestionari administrat a les especialistes en perturbacions del llenguatge i l'audició de la Generalitat que tenen com alumnes els subjectes seleccionats per a dur a terme aquest estudi.

La major part dels subjectes són fills de pares oients (68%) exceptuant els subjectes 5 i 13 que són fills de pares sords i utilitzen el llenguatge de signes com a llengua materna, juntament amb el castellà. Els subjectes 2, 4, 6, 7, 9, 12, 19, i 20 utilitzen indistintament tant el català com el castellà, i la resta de subjectes sols utilitzen la llengua castellana.

Dels 34 subjectes, dotze (nº 1, 5, 7, 8, 11, 13, 16, 17, 26, 28, 29, 32), pertanyen a una família on hi ha un altre membre sord, ja sigui un dels progenitors, un germà o un dels avis. Per tant, un 35% dels subjectes de l'estudi són fills de sords o bé mantenen vincle familiar amb una persona sorda. Una descripció més detallada d'aquestes dades es pot veure en la pàg.1 de l'annex.

El nivell socio-cultural familiar dels subjectes és mig-baix i l'actitud dels pares és majoritàriament col.laboradora.

Pel que fa a les *activitats extraescolars*, context on es poden veure ampliades les interaccions socials dels sords, 11 subjectes fan algun tipus d'activitat lúdica regularment en hores extraescolars, com, per exemple, dibuix, dansa o esports, amb oients. Els 2 subjectes que coneixen el llenguatge

de signes (nº 5 i 13) participen en activitats organitzades per l'Associació de Sords.

5.2.2 Competència lingüística oral:

La competència lingüística oral del subjecte és una de les variables que, com ja s'ha indicat en el capítol 3 (3.3.1.1), està vinculat amb l'autoconcepte de l'individu. Per aquesta raó és força important controlar, prèviament, aquest aspecte.

L'anàlisi de la competència lingüística oral comporta l'avaluació de l'expressió oral, la intel·ligibilitat de la parla i la comprensió oral. A continuació es presenten les proves administrades així com els criteris de correcció aplicats. Al llarg d'aquest procés s'ha comptat amb l'assessorament de Ana RAMSPOTT, lingüista de l'equip especialitzada en el tema. Tanmateix, cal afegir que es va comptar amb la col·laboració d'altres membres de l'equip per calcular els índexs de fiabilitat de les categories emprades.

5.2.2.1 *Expressió Oral:*

L'avaluació de l'expressió oral es fa a partir d'una imatge. Concretament, es demana al sord que s'inventi una història a partir d'un dibuix: "Inventa't una història curta amb aquest dibuix" (pàg.2 annex).

Les històries que produeixen els subjectes s'enregistren en video per tal de poder fer, posteriorment, una anàlisi més acurada dels següents aspectes:

- *Estructura narrativa de la història*; és a dir, valorar la presència d'una organització interna en el discurs. Una narració, per a ser completa i entenedora, ha d'incloure una introducció, un nucli narratiu i una conclusió final. La presència d'aquests tres elements bàsics són els que es demanen en la producció oral.

La puntuació és de 1 punt, 2 punts, o bé 3 punts en funció del nombre de parts que apareixen en la narració. La puntuació màxima, per tant, és de 3 punts.

- *Organització sintàctica* utilitzada majoritàriament en la producció. Amb

aquesta anàlisi no es pretén fer una revisió exhaustiva del nombre total de frases simples o complexes que el subjecte utilitza en la seva producció, sino que es vol saber quin és el tipus d'estructura sintàctica predominant. És a dir, ús de paraules aïllades, frases simples o bé frases coordinades i/o subordinades.

La puntuació establerta és la següent:

- *1 punt: produccions en les quals no hi ha una estructura sintàctica clara i, per tant, són un conjunt de paraules aïllades.
- *2 punts: produccions on majoritàriament apareixen un seguit de frases simples.
- *3 punts: produccions que contenen frases coordinades i/o subordinades.

La puntuació màxima final, considerant l'organització narrativa i l'organització sintàctica, és de 6 punts, a partir de la qual s'han establert 4 nivells d'expressió oral:

- Nivell d'expressió oral MOLT BAIX: 0-1 punts.
- Nivell d'expressió oral INSUFICIENT: 2-3 punts.
- Nivell d'expressió oral SUFICIENT: 4-5 punts.
- Nivell d'expressió oral ÒPTIM: 6 punts.

SUB	ORG. NARRTIV.	ORG. SINTACT	PUNT.TOTAL	NIVELL E.ORAL
1	1	2	3	INSUF.
2	2	2	4	SUFICIENT
3	0	2	2	INSUF.
4	2	3	5	SUFICIENT
5	2	2	4	SUFICIENT
6	1	3	4	SUFICIENT
7	0	1	1	MOLT BAIX
8	2	3	5	SUFICIENT
9	2	3	5	SUFICIENT
10	3	2	5	SUFICIENT
11	3	2	5	SUFICIENT
12	1	3	4	SUFICIENT
13	1	3	4	SUFICIENT
14	2	2	4	SUFICIENT
15
16	2	2	4	SUFICIENT
17	1	1	2	INSUF.
18	2	3	5	SUFICIENT
19	3	3	6	ÒPTIM
20	3	3	6	ÒPTIM
21	1	2	3	INSUF.
22	3	3	6	ÒPTIM
23	2	3	5	SUFICIENT
24	2	2	4	SUFICIENT
25	2	3	5	SUFICIENT
26	3	3	6	ÒPTIM
27	2	2	4	SUFICIENT
28	2	2	4	SUFICIENT
29	2	2	4	SUFICIENT
30	2	3	5	SUFICIENT
31	2	3	5	SUFICIENT
32	2	3	5	SUFICIENT
33	2	2	4	SUFICIENT
34	2	3	5	SUFICIENT

En funció de la puntuació total obtinguda, el subjecte està inclòs en un o altre nivell. El subjecte n^o15 no s'han extret resultats per problemes tècnics d'enregistrament.

Per nivells, la distribució de subjectes és la següent:

NIVELL	SUBJECTES	%
MOLT BAIX	7	3%
INSUF.	1,3,17,21	12%
SUFICIENT	2,4,5,6,8,9,10, 11,12,13 14,16,18,23 24,25,27,28,29, 30,31,32,33,34	73%
ÒPTIM	19,20,22,26	12%

5.2.2.2 Intel.ligibilitat de la parla:

Mitjançant el programa d'anàlisi lingüístic SALT (MILLER & CHAPMAN, 1991) ("Systematic Analysis of Language Transcripts") es poden descriure amb exactitud les dades respecte a la intel.ligibilitat de la parla dels subjectes. El programa ofereix altres índex, però només ha estat seleccionat aquest aspecte ja que permet completar la informació sobre el nivell

d'expressió oral del subjecte.

Els nivells d'intel·ligibilitat de la parla establerts són els següents:

- Nivell MOLT BAIX: -50%
- Nivell INSUFICIENT: 50-69%
- Nivell SUFICIENT: 70-89%
- Nivell ÒPTIM: +89%

Igualment, del subjecte n^o15 no s'han pogut extreure resultats per problemes tècnics d'enregistrament. Per nivells, la distribució de subjectes és la següent:

NIVELL	SUBJECTES	%
MOLT BAIX	25	3%
INSUF.	21	3%
SUFICIENT	2,6,7,9,11,27,28,29,32,33,34	33%
ÒPTIM	1,3,4,5,8,10,12,13,14,16,17,18,19,20,22,23,24,26,30,31	61%

En el quadre següent es mostren, cas per cas, els resultats obtinguts:

SUBJ	TOTAL PROD.	PROD. INTEL.	PROD.	NIVELL
1	11	100%	0	ÒPTIM
2	7	86%	14%	SUFICIENT
3	10	100%	0	ÒPTIM
4	8	100%	0	ÒPTIM
5	11	91%	9%	ÒPTIM
6	13	77%	23%	SUFICIENT
7	14	86%	14%	SUFICIENT
8	10	100%	0	ÒPTIM
9	7	86%	14%	SUFICIENT
10	6	100%	0	ÒPTIM
11	16	87%	13%	SUFICIENT
12	11	91%	9%	ÒPTIM
13	11	100%	0	ÒPTIM
14	7	100%	0	ÒPTIM
15
16	8	100%	0	ÒPTIM
17	5	100%	0	ÒPTIM
18	19	100%	0	ÒPTIM
19	7	100%	0	ÒPTIM
20	9	100%	0	ÒPTIM
21	6	67%	33%	INSUF.
22	11	91%	9%	ÒPTIM
23	8	100%	0	ÒPTIM
24	4	100%	0	ÒPTIM
25	11	45%	55%	MOLT BAIX
26	12	100%	0	ÒPTIM
27	8	75%	25%	SUFICIENT
28	12	75%	25%	SUFICIENT
29	6	83%	17%	SUFICIENT
30	10	100%	0	ÒPTIM
31	10	100%	0	ÒPTIM
32	5	80%	20%	SUFICIENT
33	19	84%	16%	SUFICIENT
34	5	80%	20%	SUFICIENT

5.2.2.3 *Comprensió Oral:*

Per a l'avaluació de la comprensió oral es parteix de la lectura oral d'una història (RAMSPOTT, 1991):

"Ara t'explicaré una història, tu escolta-la molt bé perquè després et faré unes preguntes".

La passació de la prova comporta tres fases:

1. Lectura oral de la història "El pou sense final" per part de l'experimentador (pàg.3 annex).
2. Sis preguntes de comprensió del contingut de la història (pàg.4 annex).
3. Resum oral de la història.

Com en el cas anterior, s'enregistren en video les tres fases de passació per fer, posteriorment, l'anàlisi dels següents punts:

- Nivell de comprensió del contingut de la història. S'han realitzat un total de 6 preguntes de contingut cadascuna de les quals es valora amb 1 punt. La puntuació màxima, per tant, és de 6 punts.

L'ordre de les preguntes es presenta alterat respecte a l'ordre narratiu de la història amb la finalitat d'obtenir respostes més significatives.

- Grau de relació entre la història reproduïda pel subjecte i la història inicial considerant el contingut de les parts essencials de la narració: introducció, nucli narratiu i conclusió. La puntuació és variable en funció del pes de cadascuna de les parts en l'organització narrativa:

* 0 punts: si el resum realitzat no manté cap relació amb el contingut original de la història.

* 1 punt: si el resum inclou informació correcta respecte a la introducció.

* 2 punts: si apareix informació sobre la conclusió final de la història.

* 3 punts: si s'afegeix informació en relació amb el nucli narratiu de la història.

D'aquesta manera, la puntuació màxima que es pot obtenir, si es recompten les parts incloses en el resum, és de 6 punts.

La puntuació final màxima de comprensió oral, considerant la comprensió del contingut avaluat a partir de sis preguntes i el resum oral

realitzat, és de 12 punts, a partir del qual s'han establert quatre nivells:

- Nivell de comprensió oral MOLT BAIX: 0-3 punts.
- Nivell de comprensió oral INSUFICIENT: 4-7 punts.
- Nivell de comprensió oral SUFICIENT: 8-11 punts.
- Nivell de comprensió oral ÒPTIM: 12 punts.

Per nivells, la distribució dels subjectes és la següent:

NIVELLS	SUBJECTES	PERCENT.
MOLT BAIX	7,10,12,25	12%
INSUF.	1,2,3,4,15,23,28,29	24%
SUFICIENT	5,6,8,9,11,14,16,17,21,24,27	32%
ÒPTIM	13,18,19,20,22,26,30,31,32,33,34	32%

A continuació és presenta el quadre amb els resultats obtinguts en ambdòs aspectes, la puntuació total i el nivell de comprensió oral resultant:

SUBJ.	CONTIN.	RESUM	PUN.TOTAL	NIVELL C.ORAL
1	3	1	4	INSUF.
2	3	1	4	INSUF.
3	3	3	6	INSUF.
4	4	3	7	INSUF.
5	5	4	9	SUFICIENT
6	3	6	9	SUFICIENT
7	3	0	3	M. BAIX
8	5	6	11	SUFICIENT
9	5	6	11	SUFICIENT
10	2	1	3	M. BAIX
11	5	4	9	SUFICIENT
12	1	0	1	M. BAIX
13	6	6	12	ÒPTIM
14	5	4	9	SUFICIENT
15	5	.	5	INSUF.
16	3	6	9	SUFICIENT
17	4	6	10	SUFICIENT
18	6	6	12	ÒPTIM
19	6	6	12	ÒPTIM
20	6	6	12	ÒPTIM
21	5	6	11	SUFICIENT
22	6	6	12	ÒPTIM
23	3	1	4	INSUF.
24	5	3	8	SUFICIENT
25	2	1	3	M. BAIX
26	6	6	12	ÒPTIM
27	4	4	8	SUFICIENT
28	6	1	7	INSUF.
29	3	3	6	INSUF.
30	6	6	12	ÒPTIM
31	6	6	12	ÒPTIM
32	6	6	12	ÒPTIM
33	6	6	12	ÒPTIM
34	6	6	12	ÒPTIM

5.2.3 Competència comunicativa:

La competència comunicativa fa referència al conjunt de regles d'interacció que un parlant domina per a poder comunicar-se (JUNCOS RABADAN, 1993). En la mesura en que les experiències interactives amb els iguals siguin positives, augmentarà l'autoestima del subjecte.

El desenvolupament humà implica el desenvolupament del jo i el desenvolupament d'un paper en relació amb els altres. Ambdòs aspectes del desenvolupament són totalment interdependents; és a dir, no es pot concebre l'un sense l'altre.

La importància del paper del llenguatge, tant en l'establiment de la comunicació com en el desenvolupament cognoscitiu, emocional i de la personalitat del nen ha estat destacat per alguns autors (STEINER, 1969; LEWIS, 1969).

L'activitat proposada per avaluar la competència comunicativa del sord amb l'oient ja ha estat experimentada en un estudi previ sobre comunicació referencial realitzat amb una mostra de subjectes sords profunds de Catalunya